

GIYİM ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ*

Mine ÇELİKÖZ¹
Miyase ÇAĞDAŞ²

ÖZET

Tutumların diğer davranışlar gibi öğrenilebilir olması, öğretmen eğitiminin önemini ortaya koymakta ve öğretmen adaylarına verilen eğitimin, mesleğe yönelik olumlu his ve tutumları kazandıracak bir biçimde düzenlenmesini gerekli kılmaktadır. Bu yüzden, bu araştırmanın genel amacı mesleki eğitim fakültelerinin giyim öğretmenliği programlarında öğrenim gören öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını ve bazı kişisel özelliklerine göre tutumlarının farklılaşıp, farklılaşmadığını ortaya koymak olarak belirlenmiştir. Selçuk ve Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültelerinin Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Öğretmenlik Programlarının 1. ve 4. sınıflarında öğrenim gören Giyim ve Hazır Giyim öğrencileri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Evrende yer alan 820 öğretmen adayından tesadüfi küme örnekleme yöntemi kullanılarak toplam 480 öğrenci örneklem olarak seçilmiştir. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı, Çetin (2003: 54-62) tarafından “öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını” belirlemek amacıyla hazırlanmış, likert tipi bir tutum ölçeğidir. Sevgi, uyum ve değer olmak üzere 3 alt boyut ve toplam 35 tutum ifadesinden oluşmaktadır. Araştırmacı tarafından yüz yüze görüşmeler yapılarak uygulanan ölçme aracı, yine araştırmacı tarafından elden toplanmıştır. Verilerin, araştırmacı tarafından toplanması nedeniyle anketlerin geri dönüşüm oranları % 97’dir. Araştırmadan elde edilen bulgular, giyim öğretmen adaylarının genel olarak öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu bir tutuma sahip olduklarını göstermektedir. Ayrıca, cinsiyet, mesleği tercih nedenleri, formasyon derslerine verdikleri önem adayların tutumlarını etkilerken sınıf, öğretmenlik programı (Giyim ve hazır giyim), anne-baba eğitim düzeyi, aylık gelir ve ailede öğretmen bulunma durumları etkili bulunmamıştır.

Anahtar Sözcükler: Tutum, Öğretmenlik Mesleği, Öğretmen Yetiştirme, Giyim Öğretmeni

INVESTIGATION of SOME VARIABLES' CANDIDATE CLOTHING TEACHERS' ATTITUDES TOWARDS TEACHING PROFESSION**ABSTRACT**

Like other behaviors, attitudes can be learned, has revealed the importance of the teacher training and that made it necessary to arrange training of the teachers towards profession in a way that will give positive feelings and attitudes. So, the general aim of this study is determined to reveal attitudes towards teaching profession of teacher candidates that attending faculty of educations department of clothing and find out whether attitudes differ regarding some personal characteristic or not. Students attending department of clothing and ready-made clothing at level 1 and 4 in vocational education faculties of Selçuk and

* Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi olarak hazırlanmıştır.

¹ Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Giyim Bölümü, mcelikoz25@gmail.com

² Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Giyim Bölümü, mcagdas@selcuk.edu.tr

Gazi University are composed the population of this study. 480 students was selected from 820 teacher candidates as the sample of this study by using random cluster sampling method. The scale is Likert type an attitude scale, developed by Çetin (2003: 54-62) to “determine attitudes towards teaching profession”, used as data collection tool in research. It consists of 3 sub-dimensions such as love, harmony, value and total 35 attitudes statements. When applying tool face to face interview was conducted and it was collected by hand by the researcher. Data gathered the rate of %97 due to retrieving data by hand by researcher. The findings from research show that candidates of clothing teacher generally have positive attitudes towards teaching profession. Also, while gender, reason of choosing occupation, importance given to formation courses affect the attitudes of candidates; class, curriculum(clothing and ready-made clothing), parents’ education level, monthly income and having status of a teacher in family have not found effective.

Key words: Attitude, Teaching Profession, Teacher Training, Clothing Teacher

1. GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Duyuşsal davranışların önemli göstergelerinden birisi olan tutumlar, bireylerin bir psikolojik objeyle ilgili duygu, düşünce ve davranışlarını düzenleyen, oldukça organize ve süreklilik gösteren genel eğilimleridir. Bireyin bir nesneye ya da duruma iyi ya da kötü olarak karşılık verme eğilimi (Keeves, 1997: 885-887; Çetin, 2003: 24) olarak da tanımlanabilir. Birey önce yaşantı ve deneyimlerine dayanarak bir nesneye, bir simgeye ya da bir olaya yönelik ön eğilimler geliştirmekte, sonra bu ön eğilimleri tekrarlayarak belirli kanılar oluşturmakta ve bu kanıları da sürekliliği olan hazır olma durumuna dönüştürmektedir. Bu durum kalıcı ve sürekli olduğu zaman tutum adını almaktadır. Bu yönüyle tutumların, ön eğilimlerin kalıcı bir örgütlenmesi (Baysal, 1981: 37-39) olduğu söylenebilir.

Bireyin sahip olduğu tutum onun eğitim, meslek seçimi ve yaşam tarzı gibi önemli konularda verdiği kararları etkilemektedir (Baron and Byrne, 1979: 66; Gürbüz ve Kışoğlu, 2007: 71). Özellikle bir mesleğe yönelik olarak geliştirilen tutum, bireyin o meslekteki başarısının en önemli belirleyicisidir (Çakır, 2005: 27). Bu nedenle mesleğini sevmeyen birinin, mesleğinde başarılı olamayacağı kanısı toplumda oldukça yaygındır. Sabır, özveri ve sürekli çalışmayı gerektiren öğretmenlik mesleğini başarılı bir şekilde yerine getirmek için bu mesleği severek ve isteyerek yapmak gerekmektedir (Kırbyık, 1995: 177; Çapa ve Çil, 2000: 69). Bu durum öğretmenlerin mesleklerine karşı taşıdıkları olumlu tutumla yakından ilgilidir.

Küçükahmet (2003: 2) tutumların, öğretmenlerin öğrencileri etkileyen en önemli kişilik özelliklerinden birisi olduğunu ve özellikle mesleğe, öğrenciye ve okul çalışmalarına yönelik tutumların, öğrencilerin öğrenmesine ve kişiliğine geniş ölçüde etki ettiğini vurgulamaktadır. Mesleğiyle ilgili olumlu tutum geliştiren öğretmenler, mesleklerini severek yaparlar. Dolayısıyla öğretmenin görev sorumluluk ve rollerini daha iyi bir şekilde üstlenirler. Yetiştirdikleri öğrencilerine her zaman en iyi model olması gereğinin bilinci içindedirler. Öğrencilerine olumlu kişilik özellikleri kazandırır, akademik başarılarını yükseltirler.

Mesleki anlamda olumlu tutumlar, mesleğe yönelik planları ve ileriye yönelik atılacak olumlu adımları gösterirken, olumsuz tutumlar ise ileriye ilişkin planlardan ve mesleğin

gerektirdiği davranışları edinmekten kaçınmak anlamına gelmektedir (Savickas, Briddick ve Watkins, 2002: 24-41; Güdek, 2007: 42).

Yapılan pek çok bilimsel çalışma, öğretmenlerin kişilik, tutum ve davranışlarıyla, öğrencileri etkilediğini ortaya koymaktadır (Özgür, 1994: 150-165; Demirci, 1996: 59-70; Çetin, 2003: 39; Semerci ve Semerci, 2004: 138; Gürbüz ve Kışoğlu; 2007: 72; Bedel, 2008: 31-48). Öğrenciler, öğretmenlerinin tutum ve davranışlarını benimsemekte, psikolojik durumlarından etkilenmekte, fikirlerini paylaşmakta, davranışlarını taklit etmekte ve onların ifadelerini kullanmaktadır (Gözütok, 1988: 34).

Diğer tüm branş öğretmenlerinde olduğu gibi, giyim öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, onların mesleklerine etki etmekte ve bu etki iki şekilde görölmektedir. Birincisi, öğretmen adaylarının olumlu ya da olumsuz tutumlara sahip olmaları onların öğretmenlik meslek bilgisi derslerini öğrenmelerine ya da öğrenememelerine etki etmektedir. Birinci durum ders başarısıyla ilgilidir. İkincisi ise öğretmen yetiştiren kurumların en önemli amaçlarından birisi olan öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği öğretmenlik şahsiyetini, kişiliğini kazandırma amacıdır. Bu durum öğretmenlik mesleğiyle ve mesleğin icrasıyla ilgilidir. Öğretmenlik yaşantısına etki edecek ve öğretmenlik yaşantısı boyunca da devam edebilecektir. Bu nedenle giyim öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının belirlenmesi ve olumsuz tutumları varsa düzeltilmesi gerekir.

Bu yüzden bu araştırmada; Türkiye'nin ekonomik kalkınmasında önemli bir sektör olan Giyim Üretim Sanayisinin nitelikli eleman ihtiyacını karşılayacak, mesleki ve teknik bilgi ve becerileri kazandırmak amacıyla meslek okullarında görev yapacak olan giyim öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları temel problem olarak ele alınmıştır. Bu temel problem doğrultusunda aşığdaki sorulara cevap aranmıştır;

1.2. Alt Amaçlar

1.2.1. Giyim öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları nasıldır?

1.2.1.1. Genel

1.2.1.2. Sevgi

1.2.1.3. Uyum

1.2.1.4. Değer

1.2.2. Bazı kişisel özelliklerine göre giyim öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları farklılık göstermekte midir?

1.2.2.1. Cinsiyet

1.2.2.2. Sınıf

1.2.2.3. Öğrenim gördükleri öğretmenlik programları

1.2.2.4. Öğrenim gördükleri bölümleri tercih sıraları

1.2.2.5. Annelerinin eğitim düzeyi

1.2.2.6. Babalarının eğitim düzeyi

1.2.2.7. Aylık gelir durumu

1.2.2.8. Ailelerinde öğretmen bulunma durumu

1.2.2.7. Mesleği tercih nedeni

1.2.2.8. Meslek bilgisi derslerine verdikleri önem

2. YÖNTEM

Bu araştırmanın yürütülmesinde *genel tarama modeli* kullanılmıştır. Araştırma ile Mesleki Eğitim Fakültelerinin Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Öğretmenlik Programında öğrenim gören Giyim öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve bu tutumları arasında bazı değişkenlere göre farklılık olup olmadığı belirlenmeye çalışılmaktadır. Yani, öğretmen adaylarının mevcut tutumları herhangi bir etkiye maruz bırakılmadan var olduğu şekliyle betimlenmektedir. Bu betimlemeler, öğrencilerin görüşlerine dayalı olması nedeniyle araştırma betimsel ve durum saptayıcı niteliktedir.

2.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2009-2010 öğretim yılında Selçuk ve Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültelerinin Giyim Endüstrisi ve Giyim Sanatları Eğitimi Öğretmenlik Programının 1. ve 4. sınıflarında öğrenim gören Giyim Ana Sanat Dalı ve Hazır Giyim Ana Bilim Dalı öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın evreni içerisinde 820 öğretmen adayları yer almaktadır. Örneklem olarak iki üniversitenin Mesleki Eğitim Fakültelerinin giyim öğretmenliği programlarının 1. ve 4. sınıflarında öğrenim görmekte olan toplam 480 öğrenci seçilmiştir. Örneklemen seçiminde tesadüfi küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bununla birlikte, örnekleme de yer alan öğrencilerin araştırmaya katılmaya istekli olanları ve kolay ulaşılabilenleri tercih edilmiştir. Kısaca özetlendiğinde araştırma örnekleminde yer alan öğretmen adaylarının; hemen hemen tamamının kızlardan (% 93,5) oluştuğu, yaklaşık yarısının giyim (% 49,5) yarısının ise hazır giyim (% 50,5) öğretmenlik programlarında yer aldığı, yine hemen hemen tamamının kız meslek liselerinden mezun olduğu (% 95,7), yaklaşık yarısının mesleği sevdiği için tercih ettiği (% 48,8) ve genellikle ilk dört tercihleri arasında mesleğe yer verdiği (% 86,2), yaklaşık yarısının 1. Sınıf (54,6) yarısının ise 4. Sınıf (% 45,4) öğrencisi olarak öğrenim gördüğü, ebeveynlerin yaklaşık yarısının ilköğretim ya da daha alt düzeyde eğitim seviyesine sahip olduğu, yarısından fazlasının (% 54,6) aylık gelirinin 250 TL'nin altında kaldığı, yaklaşık 3/4'ünün ailesinde öğretmen bulunmadığı, bulunanların ise yarısının (46,3) ikinci dereceden akrabası olduğu ve yine yarısından fazlasının da öğretmenlik (% 52,9) meslek derslerini tamamen önemli gördüğü söylenebilir.

Araştırmada veri toplama aracı olarak öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını ölçmek amacıyla Çetin (2003: 54) tarafından hazırlanan Likert Tipi bir tutum ölçeği kullanılmıştır (Ölçek sahibinden ölçeğin kullanımı için izin alınmıştır). Veri toplama aracı, (1) sevgi, (2) değer ve (3) uyum olmak üzere 3 alt ölçekten ve 15'i olumsuz, 20'si olumlu olmak üzere toplam 35 sorudan oluşmaktadır.

Çetin (2003: 56-60) tarafından yapılan geçerlilik-güvenirlilik çalışmalarında faktör yük değerleri, üç faktör için 0.48 ile 0.80 arasında değişmektedir. Üç faktörlü olarak saptanan ölçeğin her bir alt faktör için madde toplam korelasyonları I. Faktör için 0.56 ile 0.77; II. Faktör için 0.25 ile 0.47; III. Faktör için 0.30 ile 0.61 arasındadır. Bu değerlere göre, her bir maddenin, katılımcıların öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını iyi bir şekilde ayırt ettiği ifade edilmiştir. Ölçeğin alt öğelerine yönelik her bir faktörün açıkladıkları varyans

oranları ise sırasıyla; yüzde 29,6, yüzde 12,2, yüzde 9,4 ve toplam 51,2'dir. Birinci faktör için alfa güvenilirlik katsayısı 0.95 olarak hesaplanırken, aynı katsayı İkinci faktör için 0.81, Üçüncü faktör için de 0.76 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin ölçüt geçerliliğini belirlemek amacıyla ise, Aşkar ve Erden tarafından 1986 yılında geliştirilen ve farklı zamanlarda kullanılarak geçerliliği ve güvenilirliği birçok defa test edilmiş olan “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” ölçüt olarak alınmış ve Çetin (2003: 61) tarafından geliştirilen ölçekle birlikte 100 kişilik bir öğrenci grubuna uygulanmıştır. İki benzer ölçek arasındaki korelasyon $r=0.85$ olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin Çetin (2003: 61) tarafından hesaplanan toplam Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı ise 0.95'tir

Bu çalışmada örneklem grubunun Mesleki Eğitim Fakültesi giyim öğretmen adayları olması ve Eğitim Fakültesi öğretmen adaylarından farklılık gösterebileceği düşüncesiyle Çetin (2003: 57-61) tarafından yapılan geçerlilik-güvenirlik çalışmalarına ilave olarak yeniden geçerlilik-güvenirlik çalışması yapılmıştır. Gazi ve Selçuk Üniversitelerinin Giyim bölümlerinin 1. ve 4. Sınıflarında öğrenim gören toplam 153 öğrenci üzerinde ön denemeler yapılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliğinin sağlanabilmesi için faktör analizi (Principal Component Analysis), kapsam ve görünüş geçerliliğinin sağlanabilmesi için de uzman görüşlerinden yararlanılmıştır. Güvenirlik çalışması için ise Cronbach Alpha ve testi yarılama yöntemi kullanılarak ölçekte yer alan maddelerin tutarlılığı incelenmiştir. Ölçeğin testi yarılama yöntemiyle hesaplanan güvenilirliği 0.85 bulunurken, Cronbach Alpha güvenilirliği ise 0.95 olarak bulunmuştur.

Orijinalinde 35 madde olarak hazırlanan ölçme aracına araştırmacı tarafından yapılan geçerlilik-güvenirlik çalışmasında yazarından da izni alınarak 3 madde eklenmiştir. Bununla birlikte yapılan istatistiki çalışmalar sonucunda ilave edilen 3 maddenin 2'si tekrar atılırken, orijinalinde yer alan 1 madde ise ölçeğin geçerliliği ve güvenilirliğini düşürdüğü için çıkartılmıştır. Çıkartılan madde sevgi boyutunun 7. Maddesi olarak yer alan “*Bu mesleğin bana çok şey kazandıracağını düşünmüyorum*” maddesidir. İlave edilen madde ise yine sevgi boyutundadır ve ölçekte 36. Madde olarak yer alan “*En büyük hayalim öğretmen olmak için KPSS'den geçer not almaktır*” maddesidir. Sonuç olarak orijinali 35 madde olan ölçeğin sevgi boyutundan bir maddesi atıldığı ve aynı boyuta bir madde ilave edildiği için madde sayısında bir değişme olmamıştır. 35 maddeden oluşan ölçeğin 3 faktörü ölçmeye yönelik toplam varyansı açıklama oranı % 46'dır ve faktör yük değerleri 0.31 ile 0.60 arasında değişmektedir.

3. BULGULAR VE YORUM

3.1. Giyim Öğretmen Adaylarının, Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları

Araştırmanın birinci alt amacında, giyim öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları nasıldır? sorusuna cevap aranmıştır. Bu soruya cevap bulabilmek için öğretmen adaylarının giyim öğretmenliğine yönelik hem genel tutum puanları hem de mesleki tutum objesi içerisinde yer alan alt objeler; sevgi, değer ve uyum açısından öğretmen adaylarının tutum puanları belirlenmeye çalışılmıştır. Çizelge 1'de öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarına ilişkin bazı istatistik değerler verilmektedir.

Çizelge 1. Giyim Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları

Tutum	Ölçek Aralık Değerleri	N	$\bar{X}$	ss	Min.	Max.	Toplam Madde Puan Sayısı	Olumlu Tutum		
								$\bar{X} \geq 120,00$	f %	
Sevgi	Hiç Katılmıyorum (1) 22.00 - 39.60	465	82,97	16,25	30,00	110,00	38581,00	22	327	70,3
	Katılmıyorum (2) 39.61 - 57.20									
	Kararsızım (3) 57.21 - 74.80									
	Katılıyorum (4) 74.81 - 92.40									
	Tamamen Katılıyorum (5) 92.41 - 110.00									
Uyum	Hiç Katılmıyorum (1) 5.00 - 9.00	465	19,47	3,65	8,00	65,00	9053,00	5	333	71,6
	Katılmıyorum (2) 9.01 - 13.00									
	Kararsızım (3) 13.01 - 17.00									
	Katılıyorum (4) 17.01 - 21.00									
	Tamamen Katılıyorum (5) 21.01 - 25.00									
Değer	Hiç Katılmıyorum (1) 8.00 - 14.40	465	34,73	4,04	14,00	40,00	16148,00	8	440	94,6
	Katılmıyorum (2) 14.41 - 20.80									
	Kararsızım (3) 20.81 - 27.20									
	Katılıyorum (4) 27.21 - 33.60									
	Tamamen Katılıyorum (5) 33.61 - 40.00									
Genel	Hiç Katılmıyorum (1) 35.00 - 63.00	465	137,17	20,82	65,00	175,00	63782,00	35	371	80,0
	Katılmıyorum (2) 63.01 - 91.00									
	Kararsızım (3) 91.01 - 119.00									
	Katılıyorum (4) 119.01 - 147.00									
	Tamamen Katılıyorum (5) 147.01 - 175.00									

Çizelge 1 incelendiğinde giyim öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik toplam tutum puanlarının 63782.00 ve puan ortalamalarının ise $\bar{X}=137,17$ olduğu görülmektedir. Bu değer ölçekten alınabilecek tutum puanları ile karşılaştırıldığında, “Katılıyorum” (4) tutumunu yansıtmaktadır. Öğretmen adaylarının % 80’inin toplam tutum puan ortalaması 120.00 puan ve üzerindedir. Bu durum genelde öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu bir tutuma sahip olduklarını göstermektedir. Ölçeğin alt boyutları açısından giyim öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları değerlendirildiğinde ise; *sevgi* boyutuna ilişkin tutum puan ortalamaları $\bar{X} = 82.97$ “Katılıyorum” (4), *uyum* boyutuna ilişkin tutum puan ortalamaları $\bar{X}=19.47$ “Katılıyorum” (4) ve *değer* boyutuna ilişkin tutum puan ortalamaları ise $\bar{X}=34.73$ “Tamamen Katılıyorum”dur (5). Buna göre, mesleki eğitim fakültelerinde giyim öğretmen adaylarına verilen formasyon eğitimlerinin mesleğe yönelik duyuşsal davranışları yeterli düzeyde kazandırdığı söylenebilir. Yani, giyim öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinden hoşlandıkları, mesleği değerli buldukları ve bu meslekte hizmet etmeye istekli oldukları söylenebilir.

Sevgi boyutu açısından; öğretmen adayı konumunda bulunan ve bu alanda hizmet öncesi eğitim alan kişilerin, aldıkları eğitimin gereği olarak mesleklerini sevmeleri gerekir. Mesleğin sevilmesine yönelik duyuşsal davranışlar bir çok formasyon dersi yoluyla hizmet öncesi eğitimleri sırasında kazandırılmaktadır. Mesleğini sevmeyen bireyler yalnızca öğretmenlikte değil tüm mesleklerde başarısız olmaktadır. Bu nedenle giyim öğretmen adaylarının mesleki açıdan iyi bir eğitim aldıkları ve mesleği yapmaya hazır oldukları söylenebilir. Gürbüz ve Kışoğlu (2007: 72)’na göre, mesleğini sevmeyen birinin mesleğinde başarılı olamayacağı bilinen bir gerçektir. Çapa ve Çil (2000: 69), sabır, özveri ve sürekli çalışmayı gerektiren öğretmenlik mesleğinin başarılı bir şekilde yerine getirilebilmesi için bu mesleğin sevilerek ve istenerek yapılması gerektiğini vurgulamaktadır. Giyim öğretmen adaylarının mesleklerini sevmeleri nedeniyle, hizmete başlama fırsatı sunulursa görevlerini başarılı bir şekilde yerine getirecekleri söylenebilir.

Temizkan (2008: 471-484), Çetin (2003: 202) ve Güdek (2007: 6-7) taraflarından yapılan araştırmalarda öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilgi duydukları, bu mesleği sevdiğikleri ancak meslekle ilgili bazı alanlarda ise kendilerini yetersiz hissettikleri tespit ve ifade edilmiştir.

Uyum boyutu açısından; giyim öğretmen adaylarının öğretmen oldukları takdirde giyim öğretmenlik mesleğine uyum sağlayabilecekleri söylenebilir. Yani, mesleğin gerektirdiği zorlu çalışma şartlarının ve kendilerini sürekli yenileme ihtiyaçlarının farkında oldukları eğer bu mesleği yapma fırsatı verilirse buna kolayca uyum sağlayabilecekleri anlaşılmaktadır. Çetin (2003: 113) ve Duran (2009: 46) tarafından yapılan çalışmalarda, öğretmen adaylarının uyum boyutu açısından öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutumlara sahip oldukları bulunmuştur. Bu çalışmada da giyim öğretmen adaylarının mesleğe uyuma yönelik tutumları olumlu yöndedir ve yapılan bu çalışmalarla bir birlerini destekler niteliktedir.

Değer boyutu açısından; giyim öğretmen adaylarının mesleğin sabır gerektirdiğinin, paylaşımın yoğun bir meslek olduğunun, özverili çalışma ihtiyacının, maddi imkanlarının kısıtlı olduğunun, bilginin yanı sıra yetenek gerektirdiğinin ve toplum üzerindeki önemli etkisinin farkında oldukları anlaşılmaktadır. Çetin (2003: 82), Güdek (2007: 152) ve Duran (2009: 46) tarafından yapılan çalışmalarda, öğretmen adaylarının değer boyutu açısından öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutumlara sahip oldukları vurgulanmaktadır. Kısaca giyim öğretmen adaylarının, artı ve eksilerine rağmen öğretmenlik mesleğini önemsedikleri, değerli buldukları ifade edilebilir. Bulgular, öğretmenlik mesleğinin sevgi ve uyum boyutuyla birlikte değerlendirildiğinde ise giyim öğretmen adaylarının mesleği sevdiğikleri, uyum sağlayabilecekleri anlaşılmalı birlikte uyum boyutunda, daha da öte olumlu bir tutum sergiledikleri, öğretmenlik mesleğini çok önemli buldukları, çok fazla değer verdikleri söylenebilir. Ayrıca Duran (2009: 56)'ın çalışmasında da öğretmen adaylarının sevgi ve uyum boyutundan daha çok değer boyutunda olumlu tutum sergilediklerine işaret edilmektedir. Bu sonuçlar bu araştırma sonucuyla örtüşmektedir. Bunun nedeni, giyim öğretmen adaylarının aldıkları nitelikli formasyon eğitiminin yanı sıra daha çok kırsal alanlardan ya da düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerden gelmeleri ve bu nedenle de öğretmenlik mesleğini değerli bulmaları olabilir.

Öğretmen adayı konumundaki giyim öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutumlara sahip olmamaları, onların nitelikli, iyi bir giyim öğretmeni olmadıklarına işaret eder. Çeliköz ve Çetin (2004: 136)'e göre öğretmen adayları mesleklerine yönelik olumlu tutumlara sahip olarak yetiştirilebilirlerse, öğretmen olduklarında; görevlerini eksiksiz yerine getirirler, öğrencilere karşı daha olumlu davranışlar sergilerler, araştırmacı olurlar, yaratıcı düşünür ve yenilikleri öğrenme ortamına kolayca aktarırlar. Olumlu tutumları el-yüz hareketlerine yansır ve öğrencileri daha kolay motive ederler, öğrencilere içten ve samimi davranırlar, katı kuralcı olmazlar, zamanlarını etkili kullanırlar, kısacası mesleklerini severek yaparlar, zevk alırlar ve dolayısıyla öğretmenin görev, sorumluluk ve rollerini daha iyi bir şekilde üstlenebilirler. Giyim öğretmen adaylarıyla ilgili olmamakla birlikte, literatürde farklı branşlardaki öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını inceleyen bir çok çalışmada da (Çetin, 2003: 80-81; Semerci ve Semerci, 2004: 140; Erdem ve Diğerleri, 2005: 471; Yumuşak ve Diğerleri, 2006: 266; Güdek, 2007: 156-160; Çetinkaya, 2007: 52; Gürbüz ve Kışoğlu, 2007: 72; Temizkan, 2008; Duran, 2009: 60) öğretmen adaylarının mesleğe karşı olumlu tutumlara sahip olmaları gerektiği ve araştırma

bulgularında da olumlu tutumlara sahip oldukları ifade edilmektedir. Bu yönüyle literatürdeki sonuçların bu araştırmadan elde edilen bulgularla örtüştüğü söylenebilir.

3.2. Bazı Kişisel Özelliklerine Göre Giyim Öğretmen Adaylarının, Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları

Araştırmanın ikinci alt amacı içerisinde bazı kişisel özelliklerine göre, giyim öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine yönelik genel tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Çizelge 3.2.1’de öğretmen adaylarının bazı kişisel özelliklerine göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının karşılaştırılmasına ilişkin t-testi ve varyans analizi sonuçları verilmektedir.

Çizelge 3.2.1 Bazı Kişisel Özelliklerine Göre, Giyim Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi ve Varyans Analizi Sonuçları

Değişken	Kategori	N	$\bar{X}$	ss	T-F	P	Anlam
Cinsiyet	Kız	434	137,48	21,11	2,528	0,018	*
	Erkek	31	130,48	11,84			
Sınıf	1.Sınıf	254	135,79	22,59	1,283	0,200	-
	4. Sınıf	211	138,31	19,20			
Öğretmenlik Programı	Giyim	230	138,08	21,71	0,935	0,350	-
	Hazır Giyim	235	136,27	19,92			
Tercih Sırası	1-4 Tercih	401	137,15	20,71	0,041	0,967	-
	5-8 Tercih	64	137,27	21,67			
Annelerinin Eğitim Düzeyi	Okuryazar Değil	49	133,78	23,95	0,914	0,434	-
	İlkokul	326	138,07	20,38			
	Ortaokul	46	137,07	19,55			
Babalarının Eğitim Düzeyi	Lise ve Üzeri	44	134,32	21,70	0,328	0,805	-
	İlkokul	247	136,30	20,97			
	Ortaokul	89	138,64	20,43			
	Lise	81	137,80	20,64			
Aylık Gelir Durumu	Üniversite	48	137,79	21,49	1,581	0,207	-
	250 TL ve Altı	254	138,48	19,24			
	251-500 TL	170	136,26	22,24			
Ailede Öğretmen	501-750 TL	41	132,78	23,70	0,315	0,753	-
	Var	106	137,73	21,57			
	Yok	359	137,00	20,62			
Mesleği Tercih Nedeni	Tavsiye	42	131,31	19,14	9,291	0,001	1-2
	Etkilenme	129	144,02	16,24			2-3
	İş Garantisi	63	129,24	19,18			2-4
	Mesleği Sevme	227	136,71	22,74			
Meslek Bilgisi Derslerine Verdikleri Önem	Orta	49	119,63	20,43	35,104	0,001	Orta-Tam
	Oldukça	170	133,42	18,61			Orta-Oldukça
	Tamamen	246	143,24	19,80			Oldukça-Tam

P>0.05

(-) işareti görüşler arasındaki farkın anlamlı olmadığını göstermektedir

Çizelge 3.2.1'de de görüldüğü gibi, giyim öğretmen adaylarının incelenen kişisel özelliklerinden yalnızca *cinsiyet*, *mesleği tercih nedeni* ve *meslek derslerine verdikleri önem* tutumları arasında anlamlı farklılık oluşturmaktadır. Kız öğretmen adaylarının genel tutum puan ortalamaları ($\bar{X}=137.48$) erkek öğretmen adaylarının genel tutum puan ortalamalarından ($\bar{X}=130.48$) daha yüksek ve dolayısıyla da daha olumlu görünmektedir ($t=2.548$). Mesleği tercih nedenleri farklı olan öğretmen adaylarının tutum puan ortalamaları arasında da anlamlı farklılık vardır ($F=9.291$). Öğretmenleri ya da yakınlarının tavsiyesine göre mesleği tercih eden öğretmen adaylarının genel tutum puan ortalaması ($\bar{X}=131.31$) iken öğretmenlerinden etkilendiği için tercih edenlerin genel tutum puan ortalamaları ($\bar{X}=144.02$), iş garantisi nedeniyle tercih edenlerin ($\bar{X}=129.24$) ve mesleği sevdikleri için tercih edenlerin ise ($\bar{X}=136.71$) olarak bulunmuştur. Mesleği öğretmenlerinden etkilendikleri için tercih edenlerin diğer nedenlerle tercih edenlerden daha olumlu tutuma sahip olmaları bu farklılığın esas kaynağını oluşturmaktadır. Son olarak *öğretmenlik meslek derslerini önemli bulma dereceleri* açısından, meslek derslerini orta düzeyde önemli bulan öğretmen adayları ($\bar{X}=119.63$) ile oldukça önemli bulanlar ($\bar{X}=133.41$) ve tamamen önemli bulanlar ($\bar{X}=143.24$) arasında anlamlı farklılıklar vardır ($F=35.104$). Önem derecesindeki artışa bağlı olarak (orta, oldukça, tamamen) mesleğe yönelik tutumlar da anlamlı artış göstermektedir. Yani öğretmenlik meslek bilgisi derslerini oldukça önemli bulan öğretmen adayları orta düzeyde önemli bulan adaylardan anlamlı ölçüde daha olumlu tutuma sahipken, öğretmenlik meslek bilgisi derslerini tamamen önemli gören öğretmen adaylarından anlamlı ölçüde daha az yani olumsuz tutuma sahiptir. Diğer değişkenler (kişisel özellikler) ise öğretmen adaylarının mesleğe yönelik genel tutumlarında anlamlı bir farklılığa yol açmamaktadır.

Buna göre giyim öğretmen adaylarının cinsiyetlerinin, mesleği tercih nedenlerinin ve hali hazırda öğretmenlik meslek bilgisi derslerine verdikleri önemin onların mesleğe yönelik tutumlarını etkilediği ve tutumlarını farklılaştırdığı söylenebilir.

Konuyla ilgili literatür incelendiğinde; Gürbüz ve Kışoğlu (2007: 80)'nun yaptıkları araştırmaya göre, Eğitim fakültesindeki bayan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının, erkek adaylardan daha yüksek olduğu vurgulanmaktadır. Bununla birlikte, Fen-edebiyat fakültesi mezunları için yapılan değerlendirme sonucunda ise adayların mesleğe yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşmadığı gözlenmiştir. Ayrıca Hoşgörür ve Arkadaşlarının (2002: 97), Köğce ve Arkadaşlarının (2008: 566), Erdem ve Anılan (2000: 144)'ın Sağlam (2008: 59)'in ve Pehlivan (2008: 151-168)'in farklı branşlardaki öğretmen adaylarının tutumları üzerinde yaptıkları araştırmalarda da kızların erkeklere oranla öğretmenlik mesleğine yönelik daha olumlu tutumlara sahip oldukları ifade edilmektedir. Yapılan araştırmalar, bu araştırma sonucunu destekler niteliktedir. Kız öğretmen adaylarının tutumlarının daha olumlu olmasının nedenleri olarak; mesleğin toplumda bayan mesleği olarak algılanması, yaz tatili, sömestr tatili, hafta sonu tatili ve mesai saatleri içerisindeki boşlukların etkisi (sabahçı, öğleci), eşi çalışmayanlar için maaşının çok yüksek olmaması gibi faktörler sıralanabilir.

Mesleği tercih nedenleri açısından giyim öğretmen adaylarının tutumları değerlendirildiğinde; tercih nedeninin tutumlar üzerinde önemli bir faktör olduğu söylenebilir. Yani gördükleri iyi öğretmen modellerini örnek aldıkları ve buna bakarak başkalarının görüşlerinden etkilenmeden kendi kendilerine karar verdikleri için öğretmenlerinden etkilenecek mesleği tercih eden adayların tutumları diğerlerine göre daha olumludur. Yaparak yaşayarak öğrenme ya da model alma yoluyla öğrenme tutumların

oluşmasında etkili bir yoldur. Bu yüzden öğretmenlerini model alan adayların tutumlarının diğerlerinden daha yüksek olduğu düşünülmektedir. Konuyla ilgili literatürün büyük çoğunluğu [Çelenk, 1988: 80-92; Dalgan,1998: 161-182; Gürbüz ve Kışoğlu, 2007: 81; Hoşgörür ve Arkadaşları, 2002: 98; Sağlam, 2008: 67; Çeliköz ve Çetin, 2004: 143; Aysu, 2007: 43; Akyol ve Aslan, 2007: 51; Çetin, 2003: 172-174; Güdek, 2007: 129] mesleği tercih etme nedenlerinin, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlar üzerinde etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca bu araştırmalarda mesleği sevdiği için tercih eden öğretmen adaylarının diğer nedenlerden dolayı mesleği tercih eden adaylardan daha olumlu tutumlara sahip oldukları da vurgulanmaktadır. Giyim öğretmen adayları üzerinde yapılan bu araştırmada ise mesleği sevmenin yanı sıra, hatta bu nedenden daha fazla, öğretmenlerinden etkilenme nedeni de mesleğe yönelik tutumu olumlu yönde değiştirmektedir. Sonuç olarak bu araştırmadan elde edilen bulguların, literatürle uyumlu olduğu, literatürü desteklediği söylenebilir.

Son olarak öğretmenlik meslek bilgisi derslerine verilen önem açısından giyim öğretmen adaylarının tutumları değerlendirildiğinde; öğretmenlik meslek bilgisi derslerine verdikleri önemle doğru orantılı olarak mesleğe yönelik tutumlarının değiştiği görülmektedir. Eğitim bilimleri alanının uygulamalı bir bilim alanı olması nedeniyle öğretmenlik mesleği uygulamalı bir meslektir. Bu mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve alışkanlıkları bireyler hizmet öncesi eğitimleri sırasında kazanırlar. Bu mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri, tavır ve tutumları doğal olarak önemseyen adaylar bu konuda daha bilgili, becerili ve daha olumlu tutumlara sahip olacaklardır. Çeliköz ve Çetin (2004: 143) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlik meslek bilgisi derslerine verilen önem değişkeni mesleğe yönelik tutumların en önemli yordayıcılarından birisi olarak gösterilmektedir. Aysu (2007: 71), Özgür (1994: 170-71), Demirci (1996: 59-70), Büyükkaragöz ve Sünbül (1997: 173-177), Çetin (2003: 200) ve Güdek (2007: 139) tarafından farklı branşlardaki öğretmen adayları üzerinde yapılan araştırmalarda öğretmenlik meslek derslerine verilen önemin derecesi mesleğe yönelik tutumların üzerinde etkileyici ve belirleyici bir rol oynadığı bulunmuştur. Bu yönüyle literatürdeki sonuçlarla bu araştırmadaki sonuçların örtüştüğü söylenebilir.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar

Bu araştırmada, genel amacı ve alt amaçları doğrultusunda elde edilen bulgulara dayalı olarak şu sonuçlara varılmıştır.

1. *Giyim öğretmen adayları, genel olarak öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu bir tutuma sahiptirler.* Adayların öğretmenlik mesleğinden hoşlandıkları, mesleği değerli buldukları ve bu meslekte hizmet etmeye istekli oldukları söylenebilir.
2. *Giyim öğretmen adaylarının cinsiyetleri, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını etkilemektedir.* Kızların genel tutum puanları ve sevgi boyutu tutum puanları erkeklerden daha yüksek, dolayısıyla daha olumludur. Ancak erkeklerde kızlar kadar öğretmenlik mesleğine uyum sağlayabileceklerine inanmakta ve mesleği değerli olarak nitelendirmektedir.
3. *Sınıf değişkeninin, giyim öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında önemli bir farklılık oluşturmadığı, tutumlarını çok fazla etkilemediği söylenebilir.* Mesleğin değeri ve mesleğe yönelik sevgi açısından birinci ve dördüncü sınıftaki öğretmen adayları benzer hisleri paylaşmakla birlikte, dördüncü sınıflardakiler,

birinci sınıflardakilere oranla mesleğe daha kolay uyum sağlayabileceklerine inanmaktadırlar.

4. *Giyim ve hazır giyim programlarında öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark yoktur. Gerek giyim gerekse hazır giyim programlarında öğrenim görsünler, öğretmen adayları öğretmenlik mesleğini sevmekte, uyum gösterebileceklerine inanmakta, değerli ve önemli bulmaktadırlar.*

5. *Öğretmenlik mesleğini tercih sıraları farklılık göstermesine rağmen giyim öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine yönelik sevgilerinde, mesleğe verdikleri değerde ve uyumda anlamlı bir farklılık görülmektedir.*

6. *Anne ve babalarının eğitim düzeyleri farklı olan öğretmen adaylarının tutum puan arasında da anlamlı bir fark bulunmamıştır. Giyim öğretmen adaylarının anne ve babaları eğitilmedi olsa, okuma yazma bilmese de öğretmenlik mesleğini değerli ve önemli bulmakta, sevmekte ve uyum sağlayacaklarına inanmaktadırlar.*

7. *Aylık gelir durumu değişkeninin, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarında önemli bir farklılık oluşturmadığı, tutumlarını çok fazla etkilemediği söylenebilir. Giyim öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu 250 TL ve daha az aylık gelire sahiptir. Bu ise onların öğretmenlik mesleğini sevmesine, önemsemesine, statü artışı olarak görmesine ve mesleğe uyum sağlayabileceklerine olan inançlarını artırmasına yol açmaktadır.*

8. *Ailelerinde öğretmen bulunan ve bulunmayan adaylarının mesleğe yönelik tutum puanları arasında anlamlı bir fark yoktur. Ailelerinde öğretmen bulunsada bulunmasada giyim öğretmen adaylarının mesleğe sevgisi, değer ve uyum hissi benzerlik göstermektedir.*

9. *Giyim öğretmen adaylarının mesleği tercih nedenleri, mesleğe yönelik tutumlarında farklılığa yol açmaktadır. Mesleği sevdiği için ya da öğretmenlerinden etkilendiği için tercih eden öğretmen adaylarının hem genel, hem sevgi, hem değer hem de uyum boyutları açısından mesleğe yönelik tutumları, iş garantisi ya da tavsiye sonucu mesleği tercih edenlerden daha olumludur. Bununla birlikte en olumlu tutum sergileyenler öğretmenlerinden etkilendiği için mesleği seçen adaylardır.*

10. *Giyim öğretmenliği programında öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları meslek derslerine verdikleri öneme göre değişmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisi derslerine verilen önemin derecesiyle doğru orantılı bir şekilde mesleğe yönelik tutumlar artış göstermektedir. Mesleğin gerektirdiği bilgi ve becerilere verilen önem; mesleğe verilen değer, sevgi ve uyumun da belirleyicisi ve etkileyicisi olarak rol oynamaktadır.*

4.2. Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgulardan varılan sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir;

1. Araştırma bulguları öğrencilerin, öğretmenlik mesleğine gerçekten değer verdiğini ancak öğretmenlik mesleğine bir tutku derecesinde sevgi duymakta ve uyum sağlamada bir ölçüde tereddüt içerisinde olduklarını göstermektedir. Bu tereddüt ve benzer konulardaki tereddütlerin ortadan kaldırılabilmesi veya en aza indirilebilmesi için öğretmenlik mesleğinin daha cazip hale getirilmesi yönündeki çabalar artırılmalıdır.

2. Giyim öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını tamamen olumlu bir şekilde dönüştürebilmek için öğretmenlik formasyon dersleri, öğretmenliğe karşı olumlu tutum geliştirmede daha etkin hale getirilmeli, bu derslerin sayısı ve süreleri artırılmalı. Alan bilgisi eğitimi verilirken derslerin ortaöğretimdeki öğretmenlikle ilgisi ve bağı üzerinde önemle durulmalı ve bu derslerin öğretim elemanları, öğretmenlik meslek bilgisi yeterliliği yönünden yetiştirilmelidir.
3. Giyim öğretim elemanlarının genel kültür, alan ve meslek bilgisi derslerine giren öğretim elemanları seçilirken daha da fazla dikkat edilmeli, okul deneyimi olmayan ve pedagojik formasyona sahip olmayan öğretim elemanları bu derslere verilmemelidir.
4. Öğretmen adaylarının atanma ve yer değiştirmelerinde, tutumları da kriter olarak dikkate alınmalı, adayların tutumlarını ölçme ve değerlendirmeye yönelik sistemler geliştirilmelidir.
5. Tutumların öğretilmesinde yöntem, teknik, ortam ve materyal zenginliği önem taşımaktadır. Bu yüzden giyim öğretmenlerinin yetiştirildiği öğrenme ortamları öğretmenliğe yönelik olumlu tutumlar kazandıracak şekilde düzenlenmeli, zengin teknoloji, materyal, yöntem ve teknikler kullanılmaya dikkat edilmelidir.
6. Bu araştırmada, ilk tercihlerinde öğretmenliğe yer veren adayların son tercihleri arasında yer verenlere oranla mesleğe yönelik tutumları daha olumlu bulunmuştur. Bu nedenle, öğretmenliği ilk tercihleri içerisinde seçen adaylara (atanması, yer değiştirmesi vb.) avantaj tanıyıcı, teşvik edici düzenlemeler yapılabilir.
7. Giyim öğretmen adaylarının daha olumlu tutuma sahip olanları, mesleği öğretmenlerinden etkilendikleri için tercih etmektedirler. Bu yüzden İlk ve ortaöğretim kademelerindeki öğretmenlerin iyi bir model oluşturabilmeleri için hizmet içi eğitim yoluyla sürekli eğitilmelerine yönelik fırsatlar oluşturulmalıdır.
8. Bayan öğretmen adayları, erkeklere oranla mesleğe yönelik daha olumlu tutumlara sahiptirler. Bu yüzden Mesleki Eğitim Fakültelerinde öğretmenlik formasyonu sürecinde erkek giyim öğretmen adaylarına bu eksiklikleri dikkate alınarak ilave eğitim ya da rehberlik faaliyetleri düzenlenebilir, bu davranışları daha fazla kazanabilmeleri için ekstra rol ve sorumluluklar verilebilir.
9. Sınıf değişkeni, hem bu araştırmada hem de yapılan pek çok araştırmada mesleğe yönelik tutum üzerinde etkili bulunmamaktadır. Aslında dört yıl boyunca eğitim aldıkları için 4. sınıf öğrencilerinin 1. sınıflara göre mesleğe yönelik tutumlarının daha olumlu olması gerekmektedir. Giyim öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğu atanmadığı için tutumlarındaki beklenen bu değişim gerçekleşmemektedir. Ortaöğretimdeki katsayı probleminin çözümlenmesi, mesleki teknik eğitimin yaygınlaşmasına, giyim öğretmeni ihtiyacının artışına ve dolayısıyla öğretmen adaylarındaki umut artışına, yeniden motivasyonun yükselmesine ve daha olumlu bir tutum kazanmalarına yol açacaktır.
10. Tutum gibi doğrudan ölçülmesi zor olan duyuşsal davranışlarda nitel yöntemlere dayalı çalışmaların da yapılması yararlı olacaktır.
11. Benzer çalışmalar sadece öğretmenlik mesleği için değil, diğer öğretim alanları içinde yapılmalı, öğretim programlarına işlenmeli ve işlevsel hale getirilmelidir.

5. KAYNAKLAR

- Akyol A., Aslan, D. (2007). "Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Mesleki Benlik Saygıları Üzerine Bir Araştırma", *Avrupa Birliği Sürecinde Okul Öncesi Eğitimin Bugünü ve Geleceği Sempozyumu* (Uluslararası Katılımlı) 27-30 Haziran Kıbrıs, S. 201-214.
- Aşkar, P., Erden, M. (1986). "Öğretmen Adaylarının Mesleğe Yönelik Tutumları", *Marmara Üniversitesi I. Ulusal Eğitim Kongresi*, İstanbul.
- Aysu, B. (2007). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumlarının İncelenmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), A.Ü. Fen Bil. Enstitüsü.
- Baron, A. R., Byrne, D. (1979). *Exploring Social Psychology*, 2nd Edition, Allyn And Bacon Inc., Boston.
- Baysal, A. C. (1981). *Sosyal ve Örgütsel Psikolojide Tutumlar*, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi, İstanbul.
- Bedel, E. F. (2008). "Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları ve Bazı Kişisel Özellikleri Arasındaki İlişkiler", *Eğitimde Kuram ve Uygulama (Journal of Theory and Practice in Education)*, 4 (1): 31-48.
- Büyükkaragöz, S., Sünbül, A. M. (1997). "Öğretmen Adayı Öğrencilerin Öğretmenlik Yeterlik Düzeyleri ve Mesleki Tutumları ile Bunlar Arasındaki İlişkiler", *Eğitim Sempozyumu Bildirileri*, S.167-179.
- Çakır, Ö. (2005). "Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı (İÖLP) ve Eğitim Fakülteleri İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı Öğrencilerinin Mesleğe Yönelik Tutumları ve Mesleki Yeterlik Algıları". *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (9): 27-42.
- Çapa, Y., Çil, N. (2000). "Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18: 69-73.
- Çelenk, S. (1988). Eğitim Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çeliköz, N., Çetin, F. (2004). "Anadolu Öğretmen Lisesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarını Etkileyen Etmenler", *Milli Eğitim Dergisi*, 162: 136-145.
- Çetin, Ş. (2003). Anadolu Öğretmen Lisesi ve Düz Lise Çıkışlı Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Karşılaştırılması, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), G.Ü.Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Çetinkaya, R. (2007). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yeterlilik Algıları ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), S.Ü.S.B.E.

- Dalgan, Z. (1998). Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin İş Tatmini ve Öğretmen Tutumlarının Karşılaştırılması, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Demirci, C. (1996). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilimleri Bölümü 1. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Öğrencilere Ait Bazı Değişkenler Açısından Belirlenmesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Duran, O. (2009). Anadolu Öğretmen Liselerinde Öğrenim Gören Son Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Yeditepe Üniversitesi S.B.E.
- Erdem, A. R., Anılan, H. (2000). "PAÜ. Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları", *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, 144-149.
- Erdem, A. R., Gezer, K., Çokadar, H. (2005). "Ortaöğretim Fen-Matematik ve Sosyal Alanlar Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları", *14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri*, Denizli, Pamukkale Üniversitesi, 471-477.
- Gözütok, D. (1988). Öğretmen Eğitiminde Meslek Formasyonu Öğretiminin Öğretim Elemanlarının Davranışlarına Yansımaları, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güdek, B. (2007). Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumlarının Öğrenciye Ait Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gürbüz, H., Kışoğlu, M. (2007). "Tezsiz Yüksek Lisans Programına Devam Eden Fen-Edebiyat ve Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları (Atatürk Üniversitesi Örneği)", *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt: 9 (2): 71-83.
- Hoşgörür, V., Kılıç, Ç., DüNDAR, H. (2002). "Kırıkkale Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumları", *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 16: 91-100
- Keeves, J. P. (1997). *Educational Research Methodology and Measurement*, An International Handbook, Flinders University of South Australia.
- Kırbıyık, H. (1995). "Fen ve Matematik Öğretmenlerinin Eğitimi", *Uluslararası Dünya Öğretmen Eğitimi Konferansı Bildirileri*, S.176-186.
- Köğce, D., M. Aydın, C. Yıldız (2008). "Birinci ve Dördüncü Sınıf Matematik Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumlarının Karşılaştırılması", [Http://Oc.Eab.Org.Tr/Egtconf/Pdfkitap/Pdf/566.Pdf (15.04.2011)]
- Küçükahmet, L. (2003). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Nobel Yayın Dağıtım, 4. Baskı, Ankara.

- Özgür, N. (1994). Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutum, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Pehlivan, K. B. (2008). "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyo-Kültürel Özellikleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Çalışma", *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2): 151-168.
- Sağlam, A. Ç. (2008). "Müzik Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları", *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, V(1): 59-69.
- Savickas, M.L., Briddick, W.C., Watins, C.E. (2002). "The Relation of Career Matur Ty to Personality Type and Social Adjustment", *Journal of Career Assessment*, 10: 24-41.
- Semerci, Ç., Semerci, N. (2004). "Türkiye'de Öğretmenlik Tutumları", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1): 137-146.
- Temizkan, M. (2008). "An Evaluation on The Attitudes of Turkish Teacher Candidates Their Professions", *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(3): 461-486.
- Yumuşak, A., Aycan, N., Aycan, Ş., Çelik, F., Kaynar, H. Ü. (2006). "Muğla Üniversitesi Tezsiz Yüksek Lisans Programı İle Eğitim Fakültesi Lisans Programı Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum ve Endişelerinin Karşılaştırılması", *15. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Özetleri*, Muğla Üniversitesi, S: 266.